VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 174)**

z dnia 5 czerwca 2014 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 174)

5 czerwca 2014 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem poseł **Stanisławy Prządki (SLD)**, przewodniczącej Komisji oraz posła **Roberta Kropiwnickiego (PO)**, zastępcy przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek obrad:

– pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (druk nr 2207);

– rozpatrzenie sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 2094).

W posiedzeniu udział wzięli: **Wojciech Węgrzyn** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami, **Michał Seweryński** senator RP.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daniel Kędzierski, Barbara Orlińska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Monika Bies-Olak, Krzysztof Karkowski, Magdalena Klorek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Witam państwa serdecznie. Otwieram posiedzenie Komisji. Stwierdzam kworum. Witam pana ministra Wojciecha Węgrzyna, podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości ze współpracownikami, witam pana senatora profesora Michała Seweryńskiego, który będzie uzasadniał projekt Senatu. Witam wszystkie osoby uczestniczące w dzisiejszym posiedzeniu. Porządek dzienny państwo otrzymaliście. Czy są uwagi do porządku? Nie ma. Dziękuję. W takim razie przystąpimy do realizacji punktu pierwszego, który obejmuje pierwsze czytanie senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, druk 2207. Uzasadnia senator Michał Seweryński. Proszę pana senatora o zabranie głosu w celu przedstawienia uzasadnienia projektu.

Senator Michał Seweryński:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, celem tego projektu jest rozszerzenie katalogu wyjątków od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych o jeden przypadek, w którym wznowienie postępowania jest konsekwencją uznania przez Trybunał Konstytucyjny niekonstytucyjności aktu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Jeżeli Trybunał Konstytucyjny stwierdzi, że akt prawny, na podstawie którego został wydany wyrok sądowy, jest niekonstytucyjny, to jest podstawa do wznowienia postępowania. W dzisiejszych przepisach k.p.c. nie ma możliwości ustawowego zwolnienia takiego wznowienia od kosztów sądowych. Można się ubiegać, mówiąc krótko, o zwolnienie od kosztów sądowych. A więc jest to rozumowanie oparte na takim argumencie, że skoro prawodawca uchwalił wadliwe przepisy, co stwierdza Trybunał Konstytucyjny, i wznowienie jest konsekwencją tej wadliwości, to ponoszenie kosztów przez podmiot występujący ze skargą o wznowienie postępowania może być uznany za naruszenie zasad współżycia społecznego w państwie prawa. Chcę przy tym powiedzieć, że zwykle wtedy gdy chodzi o sprawy o charakterze majątkowym, to koszty mają charakter stosunkowy. Opłaty stosunkowe wnoszone są wtedy w wysokości 5% wartości przedmiotu zaskarżenia, nie mniej niż 30 zł, nie więcej niż 100 000 zł, czyli w wielu

sprawach to może być bardzo wysoka opłata, o zwolnieniu z której dzisiaj decyduje tylko sąd. Cała rzecz sprowadza się do tego, aby wprowadzić zmianę proponowaną w tym projekcie do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w postaci tego dodatkowego wyjątku, na podstawie którego z mocy ustawy na podstawie takiego wznowienia po orzeczeniu bezprawności aktu prawnego przez Trybunał Konstytucyjny to wznowienie jest *ex lege,* a nie na wniosek. Skutki finansowe dla Skarbu Państwa są następujące. Otóż liczba spraw o takie wznowienie może dawać pewne pojęcie, bo ogólnie uważa się, że nie jest tych spraw bardzo wiele. W 2010 roku były tylko 23 sprawy, w 2011 więcej, bo 113, a w 2012 – 824, ale w proporcji do ogólnej masy spraw cywilnych rozpatrywanych w kraju jest to niewielka liczba, niewielki procent spraw. I to jest cała sprawa, która dotyczy wprowadzenia jednego przepisu dodatkowego do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dziękuję bardzo, panie senatorze. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska rządu.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Węgrzyn:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, stanowisko rządu nie jest zbieżne ze stanowiskiem przedstawionym przez pana senatora. Uważamy je za zbyt daleko idące. Pan senator raczył wspomnieć, że tych spraw w 2012 roku było 824. Obawiamy się, że w przypadku ustawowego zwalniania osób od ponoszenia opłaty sądowej ta liczba spraw może lawinowo wzrosnąć, ale to jest jeden z argumentów. Ważniejszym z argumentów, zdaniem rządu, jest fakt, że po stwierdzeniu niezgodności z konstytucją aktu, który stanowił podstawę do wydania orzeczenia i prawie do wniesienia skargi o wznowienie postępowania, to sąd ocenia, czy istnieją podstawy ustawowe do wznowienia postępowania. Może się bowiem zdarzyć, że mimo że akt prawny czy przepis, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, został uznany za niezgodny z konstytucją, jednak orzeczenie sądowe zapadło na podstawie jeszcze innych przesłanek, innych przepisów. Dlatego też to pozostaje jednak w sferze oceny przez sąd. W związku z tym zdaniem Ministra Sprawiedliwości i rządu, to rozwiązanie jest zbyt daleko idące. Proponowalibyśmy, jeśli można, zastosować taką regułę, jaka występuje w art. 79 ust. 1 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a zatem kiedy strona ma obowiązek uiszczenia opłaty sądowej, a w przypadku uwzględnienia skargi o wznowienie postępowania ta opłata byłaby stronie wnoszącej skargę o wznowienie postępowania zwracana. Natomiast na tym etapie nie widzimy podstaw do takiego szerokiego zwalniania stron od ponoszenia opłat sądowych, mimo że waga i znaczenie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z pewnością jest ważne. To pokrótce tyle.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne na tym etapie chce się wypowiedzieć? Pani mecenas?

Legislator Magdalena Klorek:

Nie, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z pań i panów posłów chciałby na tym etapie zabrać głos, zadać jakieś pytania? Jeżeli nie ma, to w takim razie dziękuję. Będziemy przechodzić do zamknięcia pierwszego czytania. Nie ma wniosku o odrzucenie? Nie ma. W takim razie stawiam wniosek o skierowanie do dalszych prac w Komisji projektu zawartego w druku 2207.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tego wniosku? (8) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Nie ma. Dziękuję. Skierowaliśmy projekt do dalszych prac.

Ze względu na rozbieżności pomiędzy stanowiskiem rządu a stanowiskiem Senatu, proponuję, żebyśmy nie procedowali dalej, żebyśmy wstrzymali te prace, i po wyjaśnieniu tych wątpliwości, które ma rząd, myślę, że jeszcze w czerwcu wrócimy do tego projektu. Dziękuję bardzo panu senatorowi. Możemy przystąpić do realizacji punktu drugiego, czyli do ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym zawartej w druku 2094. Nie ma pana

posła Budki, który był przewodniczącym podkomisji nadzwyczajnej, są panie posłanki, członkinie podkomisji, pani poseł Sekuła-Szmajdzińska i pani poseł Kolenda-Łabuś. Pan poseł Budka jest usprawiedliwiony, reprezentuje Sejm w Trybunale Konstytucyjnym i broni jakiejś ważnej ustawy, więc niestety nie będzie go w tym momencie. Czy któraś z pań posłanek zechce przedstawić krótko stanowisko? Czy pani poseł Sekuła-Szmajdzińska? Zaskoczona? Dobrze. Pani poseł Kolenda-Łabuś? Panie brały udział w posiedzeniu podkomisji, osobiście wizytowałem prace tej podkomisji w tej sali w czwartek. Byłem, uczestniczyłem. W takim razie pani poseł Brygida Kolenda- Łabuś. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Brygida Kolenda-Łabuś (PO):

Ja bardzo króciutko. Pracowaliśmy we współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości, z ZUS-em i wszystkimi zainteresowanymi poprawą sytuacji jeżeli chodzi o Krajowy Rejestr Sądowy i wypracowaliśmy taką propozycję, która niewiele wprawdzie różni się od przedłożenia, ale jednak się trochę różni. Najogólniej mówiąc, wprowadzenie tak zwanego jednego okienka wiele lat temu, już nie pamiętam, kiedy to było, nie przyniosło oczekiwanego rezultatu. Dzisiaj praktycy twierdzą, że to rozwiązanie sprzed lat opóźnia wręcz moment rejestracji i w związku z tym również moment inicjacji działalności gospodarczej, co ze wszech miar jest godne poprawienia. Cały projekt polega na tym, że przedkładane są dokumenty w Krajowym Rejestrze Sądowym i z tego miejsca drogą elektroniczną do wszystkich zainteresowanych przekazywane są dane zawarte w Krajowym Rejestrze Sądowym. Ja o tym powiem jednak, przepraszam panią bardzo, jednak o tym powiem. Brak pełnej satysfakcji z tego rozwiązania wynika z tego, że to rozwiązanie ze względu na funkcjonujące w ministerstwie, w ogóle w resorcie finansów, rozwiązanie informatyczne nie pozwala na to, żeby z niego mogły skorzystać podmioty, bez ruszania się z siedziby spółki, które mają wieloosobową reprezentację.

Już w czasie pierwszego czytania usłyszeliśmy, zresztą Ministerstwo Finansów nas o tym zapewnia, że będą nad tym prace, żeby pełnomocnik, który występuje w imieniu reprezentanta wieloosobowego, nie musiał tego pełnomocnictwa składać osobiście w urzędzie skarbowym, żeby ta idea jednego okienka była w pełni reprezentowana. To, co Komisja wprowadziła zmianą w tym przedłożeniu, to jest przede wszystkim data wejścia w życie. Tutaj podnoszono fakt, iż baza techniczna do wprowadzenia tej ustawy jest realizowana ze środków pomocy unijnej i w związku z tym odwlekanie tego w czasie mogłoby przeszkadzać w rozliczeniu się z kontraktu unijnego. Natomiast ustaliliśmy w drodze jakiegoś konsensusu datę wprowadzenia w życie, bo w przedłożeniu był 1 października, jak dobrze pamiętam. Pan przewodniczący mnie zaskoczył, ja to wszystko mówię z głowy w tej chwili.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Bardzo skrupulatnie.

Poseł Brygida Kolenda-Łabuś (PO):

Ustaliliśmy, że datą bezpieczną, a jednocześnie zapewniającą bezkonfliktowe przejście na formę elektroniczną, ponieważ podnoszono argumenty, że 1 stycznia to nie jest dobry moment na tego typu rewolucje, będzie data 1 grudnia, która pozwoli na zrealizowanie kontraktu z firmą informatyczną, a jednocześnie pozwoli rozliczyć się z tego projektu z Unią Europejską. Może umówmy się, że jeżeli będą jakieś pytania, to postaram się w głowie poszukać odpowiedzi.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Oczywiście, dziękuję bardzo. W takim razie bardzo proszę pana ministra, o przedstawienie stanowiska rządu do tego projektu.

Podsekretarz stanu w MS Wojciech Węgrzyn:

Przede wszystkim chciałem bardzo podziękować paniom i panom posłom za wkład w doskonalenie tego projektu. Pani poseł raczyła wspomnieć o tych pracach w podkomisji. Dla nas są to z pewnością zmiany, które poprawiają jakość wprowadzonych rozwiązań. Chcę tylko dodać, że rejestracja podmiotów, które mają obowiązek wpisu

do KRS-u zostanie skrócona o około 17 dni, a to ma ogromne znaczenie. To w zasadzie wszystko, bo nie chciałbym przedłużać. Projekt jest bardzo klarowny i bardzo pozytywny.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze. Czy Biuro Legislacyjne na tym etapie chciałoby zabrać głos?

Legislator Monika Bies-Olak:

Nie, dziękuję.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dziękuje bardzo. W takim razie przystąpimy do prac nad tym sprawozdaniem. Czy są uwagi do tytułu projektu? Nie słyszę. Dziękuję.

Art. 1 będziemy procedować zmianami. Czy są uwagi do zdania wstępnego w art. 1? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany drugiej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany trzeciej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany czwartej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany piątej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany szóstej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany siódmej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany ósmej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany dziewiątej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany dziesiątej? Bardzo proszę, pani mecenas.

Legislator Monika Bies-Olak:

Mam uwagę do lit. b) w zmianie dziesiątej, do pkt 3. Bardzo prosimy o skreślenie w trzeciej linijce wyrazów „zamieszcza się", ponieważ przenieśliśmy te wyrazy do początkowej fazy przepisu, a w związku z tym…

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

„Miejscowość poczty zamieszcza się zgodnie z krajowym rejestrem urzędowym".

Legislator Monika Bies-Olak:

Tak. W związku z tym w tym miejscu te wyrazy nie są potrzebne, ponieważ je przenieśliśmy.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Czyli powinno być: „miejscowość poczty zgodnie z krajowym rejestrem urzędowym"?

Legislator Monika Bies-Olak:

Tak.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Czy mogę prosić o taką poprawkę?

Legislator Monika Bies-Olak:

To jest poprawka redakcyjna.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dobrze. W takim razie przyjmujemy tę zmianę z poprawką, a więc bez słów „zamieszcza się". Czy są do tego uwagi?

Poseł Brygida Kolenda-Łabuś (PO):

Ja miałabym jeszcze tylko jedno słowo uzupełnienia.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Proszę bardzo, pani poseł.

Poseł Brygida Kolenda-Łabuś (PO):

Przepraszam bardzo, bo pan przewodniczący wyrwał mnie do tablicy bez przygotowania, ale jeżeli chodzi o nomenklaturę, to przyjęliśmy tutaj jednolitą nomenklaturę ze wskazaniem Biura Legislacyjnego, żeby wszelkie konsekwencje zmian w projekcie zostały

dokonane. Mianowicie zapis, który brzmiał „identyfikator podatkowy" jest powtórzeniem, wobec czego przyjęto określenie „identyfikator podatkowy NIP". Przyjęto określenie „NIP", które zawiera również rozwinięcie tego skrótu w przedłożeniu rządowym. Wobec tego jeśli mogę prosić, żeby się już do tego nie odnosić, bo to jest konsekwencja tych wszystkich zmian do samego końca treści ustawy.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dobrze, dziękuję bardzo. Czy są uwagi do tej zmiany z poprawką redakcyjną? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany jedenastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany dwunastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany trzynastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany czternastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany piętnastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany szesnastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 2? Nie słyszę. Dziękuję.

Art. 3 rozpatrzymy zmianami. Czy są uwagi do zdania wprowadzającego w art. 3? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 3? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany drugiej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany trzeciej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany czwartej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany piątej? Nie słyszę. Dziękuję.

Art. 4 też jest dość długi, więc rozpatrzymy go zmianami. Czy są uwagi do zdania wprowadzającego w art. 4? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany pierwszej w art. 4? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany drugiej w art. 4? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany trzeciej w art. 4? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany czwartej w art. 4? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany piątej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany szóstej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany siódmej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany ósmej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany dziewiątej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany dziesiątej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany jedenastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany dwunastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do zmiany trzynastej? Nie słyszę. Dziękuję.

Przechodzimy do art. 5. Czy są uwagi do całości art. 5? Bardzo proszę, pani mecenas.

Legislator Monika Bies-Olak:

Do zmiany drugiej (art. 44 ust. 1) mam uwagę redakcyjną. Jest prośba o skreślenie wyrazu „wszelki", gdyż nie jest po prostu potrzebny.

Przewodniczący poseł Robert Kropiwnicki (PO):

Dobrze. Czy są uwagi do art. 5 wraz z tą zmianą redakcyjną? Nie słyszę. Dziękuję. W takim razie przyjęliśmy art. 5 wraz ze zmianą redakcyjną.

Czy są uwagi do art. 6? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 7? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 8? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 9? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 10? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 11? Nie słyszę. Dziękuję.

Czy są uwagi do art. 12? Nie słyszę. Dziękuję.

Głosujemy nad całością sprawozdania. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem projektu? (11) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0) Jedenastoma głosami za Komisja przyjęła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej.

Serdecznie gratuluję podkomisji i wszystkim, którzy tak mocno zaangażowali się w jej prace, bo rzeczywiście to było wiele instytucji, wiele drobnych problemów i wiele podmiotów będzie musiało się dostosować do tego projektu. Dziękuję też bardzo serdecznie ZUS-owi, ministerstwu i wszystkim innym instytucjom, jak również posłom, którzy tak sprawnie przygotowali sprawozdanie i mogliśmy je tak gładko przyjąć.

W ramach wynagrodzenia krzywd moralnych w związku z wyrwaniem do tablicy, na sprawozdawcę proponuję panią poseł Brygidę Kolendę-Łabuś. Czy państwo posłowie mają inne uwagi? Nie słyszę. Wyznaczam pięciodniowy termin dla MSZ.

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca przejmuje prowadzenie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Następne posiedzenie w dniu dzisiejszym odbędzie się o godzinie 19.00. To będzie wspólne posiedzenie z Komisją Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Nie mieliśmy już innego terminu, jest mnóstwo spraw i mnóstwo problemów, więc musimy umiejętnie wykorzystać czas, zwłaszcza że to jest wspólne posiedzenie, więc dostosowujemy czas do możliwości tamtej drugiej Komisji. Dziękuję bardzo.